

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЛІНГВІСТИКА
підготовки бакалавра

**Силабус освітнього компонента «Експериментальна лінгвістика»
підготовки бакалавра.**

Розробник:

Роач О.О., кандидат філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

І.М. Калиновська

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
прикладної лінгвістики**

протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

В.о. завідувача кафедри:

І.М. Калиновська

© Рогащ О.О., 2025 р.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Бакалавр	Вибірковий ОК
		Рік навчання 3-й
		Семестр 6
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Консультації - 10 год.
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Самостійна робота - 110 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Бакалавр	Вибірковий ОК
		Рік навчання 3-й
		Семестр 6
		Лекції – 4 год
		Практичні – 6 год.
		Консультації - 18 год.
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Самостійна робота - 122 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові	Рогач Оксана Олексіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор кафедри прикладної лінгвістики
Посада	Доцент
Контактна інформація	м.т. (096)5612665
	oksana.rogach@vnu.edu.ua
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. *Анотація ВОК.* Силабус вибіркової дисципліни «Експериментальна лінгвістика» складений відповідно до освітньо-професійної програми Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія.

«Експериментальна лінгвістика» належить до переліку вибірових освітніх компонентів для бакалаврів. Під час оволодіння ВОК «Експериментальна лінгвістика» ЗО будуть вивчати термінологічний апарат експериментальної лінгвістики, типи експериментів, експериментальний дизайн, правила підготовки та проведення експериментів, а також методи обробки емпіричних даних та засоби репрезентації результатів із застосуванням методик квантитативної лінгвістики т а відповідних комп'ютерних програм.

2. *Мета і завдання.*

Мета ВОК – навчити ЗО проводити експериментальні дослідження різнорівневих одиниць мови та особливостями її вивчення, ознайомити з основними вимогами до проведення емпіричних розвідок, правилами організації та проведення експериментів, а також методами (із залученням методик квантитативної лінгвістики) опрацювання отриманого матеріалу з метою удосконалення мовленнєвих вмінь та навичок, розширення знань про мову та мовну картину світу.

Завдання ВОК:

- ознайомити з теоретичними відомостями, понятійним апаратом експериментальної лінгвістики як спеціальної інтегральної мовознавчої науки;
- навчити правил організації, проведення різних типів експериментів;
- навчити опрацьовувати результати експериментальних досліджень із застосуванням квантитативних методів та відповідного програмного забезпечення, а також - узагальнювати результати проведених експериментів з метою розширення теоретичних знань про мову та її лексико-семантичну систему;
- використовувати набуті знання на практиці, при вивчення та викладанні іноземної (англійської) мови у різних демографічних просторах.

3. Здобувачам освіти, які вивчають експериментальну лінгвістику, важливо розвивати **soft skills** (особистісні навички), а саме аналітичне та критичне мислення, уміння інтерпретувати кількісні дані про мову, мати критичний підхід до результатів статистичного аналізу, вміти виявляти закономірності та робити обґрунтовані висновки; комунікація та наукова аргументація: уміння чітко пояснювати результати аналізу, графіки та статистичні показники, ідпрацювання навичок презентації наукових результатів (усно чи письмово), здатність працювати з науковими публікаціями англійською чи іншими мовами; командна робота: співпраця під час збору та аналізу корпусних даних, розподіл ролей у дослідницьких групах, вирішення проблем через дискусію та спільне прийняття рішень; організація та управління часом: планування етапів дослідження (збір даних, аналіз, інтерпретація, звіт), дотримання дедлайнів для виконання проєктів чи лабораторних робіт; креативність і міждисциплінарне мислення: пошук нових способів кількісного опису мовних явищ, інтеграція знань з лінгвістики, математики, інформатики та психології.

4. Структура вибіркового освітнього компонента

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Experimental linguistics and its methods of research							
Тема 1. History of Experimentation, its advantages and disadvantages.	19	2	2		14	1	ДС + ДБ + РК / 3+3+3
Тема 2. A scientific method and its stages. Types of Experiments. Experimental design. Hypothesis and its types. Ethics and political correctness of experimentation.	19	2	2		14	1	ДС + ДБ + РК / 3+3+3
Тема 3. Experimental Phonetics. Experimentation in morphology and syntax.	17	2	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 3+3+3
Тема 4. A framework for Semantic Experiments. Associative experiments: organization and validity.	17		4		12	1	ДС + ДБ + РК / 6+6+6
Тема 5. Data Processing in Experimental linguistics.	17		2		14	1	ДС + ДБ + РК / 3+3+3
Тема 6. What is Quantitative Linguistics? History of Quantitative Linguistics. Key Notions of Quantitative Linguistics.	19	2	2		14	1	ДС + ДБ + РК / 3+3+3
Тема 7. Quantitative research: some basic issues. Defining quantitative analysis: strengths and limitations of quantitative analysis	18		2		14	2	ДС + ДБ + РК / 3+3+3
Тема 8. Methods of Comparing Frequency Data. Glottochronology. Stylometry.	24	2	4		16	2	ДС + ДБ + РК / 6+6+6
Разом за модулем	150	10	20		110	10	90
Види підсумкових робіт							Бал
Контрольна робота							Т 10
<i>Усього</i>	150	10	20		110	10	100

Таблиця 2а (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Experimental linguistics and its methods of research							
Тема 1. History of Experimentation, its advantages and disadvantages.	18	1			15	2	ДС 5
Тема 2. A scientific method and its stages. Types of Experiments. Experimental design. Hypothesis and its types. Ethics and political correctness of experimentation.	20	1	2		15	2	ДС + ДБ + РК / 7+7+6
Тема 3. Experimental Phonetics. Experimentation in morphology and syntax.	18	1			15	2	ДС5
Тема 4. A framework for Semantic Experiments. Associative experiments: organization and validity.	19		2		15	2	ДС + ДБ + РК / 7+7+6
Тема 5. Data Processing in Experimental linguistics.	17				15	2	ДС 5
Тема 6. What is Quantitative Linguistics? History of Quantitative Linguistics. Key Notions of Quantitative Linguistics.	18	1			15	2	ДС 5
Тема 7. Quantitative research: some basic issues. Defining quantitative analysis: strengths and limitations of quantitative analysis	19		2		15	2	ДС + ДБ + РК / 7+7+6
Тема 8. Methods of Comparing Frequency Data. Glottochronology. Stylometry.	21				17	4	ДС 5
Разом за модулем	150	4	6		122	18	85
Види підсумкових робіт							Бал
Контрольна робота							Т 15
<i>Усього</i>	150	4	6		122	18	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювати рекомендовану літературу, підготувати стислі відповіді на питання планів семінарсько-практичних занять, навчитися організовувати й проводити різні типи експериментів та опрацьовувати отримані результати із застосуванням релевантних методів обробки мовного матеріалу.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Appearance and development of experimentation in Ukraine. G. Prideaux and his role in the introduction of EL	5	6
Тема 2. I. Baudouin de Courtenay and M. Krushevsky and their works in the field of experimental researches	5	6
Тема 3. Experimentation in psycholinguistics and experimental studies of semantics.	5	6
Тема 4. Experimental and quantitative studies in Ukraine.	5	6
Тема 5. From the history of linguostatistics	5	6
Тема 6. Organizing and conducting procedures of linguostatistic experiments	5	6
Тема 7. Questionnaire design and coding.	5	6
Тема 8. Research design and sampling	5	6
Тема 9. Analysing data and non-parametric data.	5	6
Тема 10. Fields of application of quantitative methods	5	6
Тема 11. Testing hypotheses. Theory of Computation.	5	6
Тема 12. Methods of experimental analysis of speech	5	6
Тема 13. The study of vocabulary in a psycholinguistic experiment	5	6
Тема 14. Experimental psychosemantics: theory, practice, diagnosing	5	6
Тема 15. Experimental studies of dialects	5	6
Тема 16. Correlation of the rows of variables	5	6
Тема 17. Application of quantitative studies	5	6
Тема 18. Non-parametric methods of research	5	6
Тема 19. Interpreting MANOVAs	10	8
Тема 20. Meta-analysis.	10	8
Разом:	110	122

Питання до заліку

1. What is experimental linguistics?
2. History of development of experimental linguistics and quantitative Linguistics.
3. Strength and limitations of Statistical Analysis.
4. Application of Statistical Analysis.

5. Statistical (Quantitative) and Linguistics in Ukraine.
6. Rules of organizing a statistical experiment.
7. What do we mean by “data” and by “sample”.
8. Practical Applications and Usage of Excel in Quantitative analysis.
9. Experiments and their validity.
10. Testing hypotheses. Theory of Computation.
11. Experimental psychosemantics: theory, practice, diagnosing
12. Statistical Lexicography.
13. Frequency dictionaries.
14. Main steps of compiling a frequency dictionary.
15. Present different types of frequency dictionaries and their peculiarities.
16. What is a “minimized dictionary”.
17. Examples of minimized dictionaries.
18. What is Stylometry.
19. Frequency dictionaries of individual author styles.
20. The notion of glottochronology, its main principles and the main areas where Glottochronology is used.

IV. Політика оцінювання

Під час вивчення БОК «Експериментальна лінгвістика» ЗО та НПП керуються [Положенням про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08 2025 року](#). ЗО повинен виконати такі види роботи: засвоїти тематику лекцій, вивчити матеріал семінарсько-практичних занять, виконати завдання для самостійного опрацювання, написати контрольну роботу, набрати достатню кількість балів для зарахування ОК. Протягом вивчення БОК ЗО має можливість набрати 100 балів за виконання усіх видів робіт (90/85 балів за семінарські заняття та 10/15 балів за контрольні роботи). БОК складається з одного змістового модуля та його вивчення не передбачає виконання ІНДЗ.

Політика викладача щодо ЗО. Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#).

ЗО мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Політика щодо академічної доброчесності. Учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися вимог щодо проходження виробничої перекладацької практики, професійної етики та академічної доброчесності. ЗО повинні дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, толерантно ставитися до НПП та інших здобувачів освіти. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#).

У разі отримання недостатньої кількості балів протягом семестру ЗО надається можливість повторного складання заліку в терміни, визначені розкладом залікової сесії, за умови доопрацювання програмного матеріалу.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Усі види навчальної діяльності ЗО оцінено певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку ЗО отримує під час вивчення ВОК за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, якій відповідає: зараховано/не зараховано (з можливістю повторного складання). Підсумковий контроль проводять у формі заліку, який передбачає накопичення балів протягом семестру.

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне прескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бук С. Велика проза Івана Франка: електронний корпус, частотні словники та інші міждисциплінарні контексти : монографія / Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 424 с.
2. Garavito de, J.B., John W. Schweiter. *Introducing Linguistics. Theoretical and Applied Approaches*. Cambridge University Press, 2021. 638 p.
3. Gries S.T. *Corpus Linguistics: Quantitative Methods*. Wiley Blackwell, 2019. URL: // https://www.researchgate.net/publication/332120397_Corpus_Linguistics_Quantitative_Methods.
4. Hrytsiv N., Kulchytsky I., Rohach O. Quantitative Comparative Analysis in the Parallel Translation Corpus: building author's and translator's statistical profiles (a case study of Lucy Maud Montgomery). *Materials of the 15th International Conference on Computer Sciences and Information Technologies (CSIT)* (September 20-23, 2020, Lviv). Zbarazh. 2020. P. 255–258. doi: 10.1109/CSIT49958.2020.9321893.
5. Seror J. *Computer Assisted Qualitative Data Analysis Software*. CUP, 2021. 231 p.